نسخه‌سى ١٠ پاره — پنجشنبه — نسخه‌سى ١٠ پاره

برنجى سنه — نومرو ٦ — ٩ رجب ١٣٢٦ : ٢٤ تموز ١٣٢٤

مؤسسلرى: حسين كاظم — توفيق فكرت — حسين جاهد

محل اداره :
باب عالى جاده‌سنده — دائرهٔ مخصوصه .

مدير : حسين كاظم — سر محرر : حسين جاهد

اخطار مخصوص :
نشر ايدلميان آثار و اوراق اعاده اولنماز .

طلفره ايجون بر سنه‌لك آبونه بدلى پوسته اجرتيله برابر : ١٨٠ غروش .
تاريخ تأسيسى : ١٣٢٦ — ١٣٢٤
طلفره ايجون آلتى آيلق آبونه بدلى پوسته اجرتيله برابر : ٩٥ غروش .

طنين

اخطار مخصوص

«طنين» ك هپ بو قطعه‌ده‌مى چيقه‌جغى قارئلرمز طرفندن صوريليور. دور جديدك زادهٔ حريتى اولان «طنين» ايجون ماكنه، حروفات، كاغد همان ايصمارلانمشدر؛ ادارهٔ سابقه‌نك جملهٔ سيئاتندن اوله‌رق على العجله مكمل بر غزته چيقارمق قابل اولامامشدى؛ چونكه وسائط ماديه مفقود ايدى ومفقوددر. مجلس مبعوثانك زمان كشادينه قدر غزته‌مزى قارئلرمزك توجهنه لايق درجه‌ده توسيع ايده‌جكمزى اميد ايديورز.

اعانهٔ مليه

ملت عثمانيه‌نك آلتى يوز بو قدر سنه‌لك ادارهٔ حياتنده اك مهم بر وقعه اولان حقوق حريت ومساواتك تأمين اساسلرينى احضار ايجون فداى نفس ايدرجه‌سنه چاليشان نيازى و انور قهرمانلرينك ابقاى نامنه خدمت ايتمك وعين زمانده وطنك حارس شان و استقلالى اولمق اوزره ايكى قروازور انشاسى ايجون بر اعانهٔ مليه آچديغمزى دونكى نسخه‌مزده يازمشدق. قارئلرمزده، دوستلرمزده بو تشبثه قارشى كورديكمز شوق وخواهش، آلديغمز يوزلرجه مكتوبلرده تصادف ايديلن تبريكات و تشويقات بو تشبثك غايت پارلاق بر نتيجه ويره‌جكنى، وطنپرورلكلرى جهانك مسلمى اولان عثمانيلرك بو بيوك كونلرك تأييد خاطره‌سى خصوصنده بربرلرينه مسابقه ايدرجه‌سنه فداكارلقلرده بولنه‌جغنى اميد ايتديرييور.

حسن تصادف اوله‌رق شونى سويله‌يه‌لم كه دون صباح مطبعه‌مزه ايلك كتيريلان پاره‌لردن برى دوقتور آصف درويش پاشانك سليم ملحمه خانه‌سندن اجرت تداوى اوله‌رق اخذ ايدوب ده هنوز بانقه‌دن بدلنى تحصيل ايتمديكى اون ليرالق بر چك ايدى.

بانق عثمانى‌يه مجلس مبعوثان امرينه صرف ايدلمك اوزره تسليم ايديلوب ده مقبوضى اداره‌مزه ارائه اولنان اعانه شيمديلك شونلردر:

غروش	
٣٠٠٠	طنين غزته‌سى محررلرندن مشتاق بك
٢٠٠٠	اركان حربيهٔ عموميه برنجى شعبه مديرى فريق ثابت پاشا
٦٠٠	فريق مشار اليهك حرمى فطنت خانم
٤٠٠	« « مخدوملرى نورالدين، عرفان، وحيدالدين، عفان بكلر
١٠٠٠	دوقتور آصف درويش پاشا
٢٠٠	كليدخانه‌ده كى تجارندن على رضا افندى
١٠٠	برهان ترقى مكتبندن ٢٦٤ على حيدر افندى « « ١٩٢ عبدالرحمن فهمى «
١٠٠٠	تلغراف نظارتى ادارهٔ قلمى وزنه‌دارى قدرى بك
٥٠٠	مجلس ماليه مميزلرندن سرويلى على رائف بك
٥٠٠	زبه‌دره قريه‌سنده سرويلى ابراهيم حلوصى افندى
٥٠٠	جورليده مقيم سرويلى امير زاده مصطفى خالد افندى
٢٠٠	محمد آغا مدرسه‌سنده مقيد طلبهٔ علومدن اسماعيل افندى ابن محمود
١٠٠٠٠	(ليرا يوز غروش حسابيله) يكون

سياسيات — داخلى

قوتلى تركيا

ممالك عثمانيه‌ده قانون اساسى اعلان ايديله‌رك مشروطيت اداره تأسس ايدنجه بونك سياسيات عالم اوزرنده عجبا نه تأثيرى اوله‌جقدر؟

بوكا دائر شايان دقت بر مطالعه بيان ايده‌بيلمك ايجون اول امرده مشروطيت اداره‌نك دولت عثمانيه‌يى نه حاله كتيره‌جكنى دوشونمك اقتضا ايدر.

دولت عثمانيه، مؤسس حكومت سلطان عثمان حضرتلرندن سليم ثانى دورينك نهايتنه قدر دائما بر سلسلهٔ مظفريات تعقيب ايدرك صوقوللى محمد پاشانك زمان صدارتنده اوج اقبال وشوكته صعود ايتمشدر. كرچه سلطان سليمان قانونيدن صوكره مقام سلطنته كچن سليم ثانى پدرينك دهاى سياسيسنه، اقتدار عسكريسنه مالك دكل ايديسه‌ده صوقوللى محمد پاشا كبى بر دهاى سياسى اون اوچ سنه مدت دولتك سطوت ومكنتى اسكى شعشعه‌سيله محافظه ايده‌بيلرك سليمان قانونينك اكسيكلكنى بللى ايتمه‌مشدر.

سلطان سليمان قانونى دورى دولت عثمانيه‌نك اك پارلاق، اك قوتلى بر زمانى اولمقله برابر بنيان دولتى صارصه‌جق سوء حركاتك تخمى ده مزروعهٔ دولته او زمان صاچلمشدر.

سليم ثانيدن صوكره دولت عثمانيه ايجون بر حال انحطاط دكلسه ده هرحالده بر حال توقف باشلادى. توقف بر ملت ايجون انحطاط ديمكدر. چونكه مبارزهٔ حياتده ايلريله‌ميانلر كرى قاليرلر. بزم ايجونده بويله اولدى. توقف دورينى انحطاط دوره‌سى تعقيب ايتدى. آراده بعضاً سطوت دولت تعالى ايدر كبى اولديسه‌ده بو پارلتيلر چوق سورمدى. هر عصرده عثمانلى قلبنه بر پاره آچيله‌رق بيك فداكارلقلرله الده ايديلن يرلر برر برر آيرلمغه باشلادى.

اولجه اجانب ايله مناسباتنده طاقتى پك دوشونمه‌ميرك، ياخود او زمان ايجون باكى كوريله‌ميرك ويريلن مساعدات دولتك ضعفى آرتدقجه، دول سائره ايجون بر حق حكمنه كيردى. بونلر عهود وامتيازات عتيقه نامى آلتنده دولتك اجراآتنه پابند اولدى.

عثمانلى دولتنك ضعفى آرتدقجه دولتى تركيب ايدن عناصر مختلفه رومللر، بلغارلر، صربلر، اولاحلر، ارمنيلر وسائره بيننده‌كى ارتباط ده كوشه‌دى. بونلر حقوقده مساوات، اداره‌يه اشتراك كبى بر رابطه ايله بربرلرينه باغلانمامشلردى. بتون بو عناصر مختلفه قوى بر پنجهٔ حكومته رام ومنقاد ايدلمشدى، او قدر. پنجه‌ده‌كى قوت زائل اولونجه عناصر مختلفه‌نك آرزوى استقلال ايله باش قالديرملرى پك طبيعى ايدى. حق شايان دقتدر كه صوك زمانلرده مختلف عناصر اسلاميه بيله دين كبى بر جهت جامعهٔ قويه ايله بربرلرينه ابدياً مربوط ايكن سوء اداره‌نك نتيجهٔ وخيمه‌سى اوله‌رق بربرلرندن صوغومغه يوز طوتديلر. بو حال دوام ايتسه ايدى عثمانلى دولتى حياتدن محروم قالمش بر وجود متفسخك عناصر متفرقه‌سى كبى طاغيله‌جقدى.

ايشته عثمانلى دولتى كچيرديكى ادوار مديدهٔ استبدادك سوء تأثيرى آلتنده بويله بر تهلكه‌يه معروض بولنيوردى. حتى بو تهلكه پك قريب الوقوع ايدى. واقعا چوقدن برى عثمانليلرك ميراثنه قونمق حرص صاحبى دولتلرك يكانه هدف آمالى ايدى. لكن باشليجه روسيه و انكلتره آراسنده‌كى رقابت مقاسمه‌يه مانع اولويوردى. صوك زمانلرده انكلتره حكومتى‌ده شرقده تعقيب ايتديكى مسلك قديمدن واز كچيور، ممالك عثمانيه‌نك تماميت ملكيه‌سنى محافظه‌ده انكلتره ايجون بر منفعت تصور ايتميور دينلدى. رهوال ملاقاتى، انكلتره ايله فرانسه ائتلافى، روسيه وانكلتره مقارنتى هپ شرق ايجون حاضرلانان بر ترتيبك علامات خارجيه‌سى حكمنده تلقى ايدليور، روم ايلى ايجون تكليف اولنه‌جق اصلاحات روم ايلينكده عثمانلى الندن آيرلمسنك مقدمه‌سى اوله‌جغى سويلنيور ايدى. تهلكه بيومشدى. انكلتره ايله روسيه آراسنده ائتلاف افكار حاصل اولنجه يالكز آلمانيا واتفاق مثلث پولتيقه‌سنك مظاهرتنه انتظار ايديله‌بيليردى. بو مظاهرت نره‌يه قدر واره‌بيله‌جكدى؟

بو سؤاله جواب ويرمك او قدر قولاى دكلدى.

فقط شيمدى سؤاللرى بو طرزده ايراد ايتمكه محل قالمامشدر. عثمانلى دولتنك خارجه قارشى اك برنجى ضعفى عناصر مختلفهٔ مملكت آراسنده‌كى رابطه‌سزلق ايدى. حريت ومشروطيت اداره بو عناصرى قوى صورتده بربرينه ربط ايده‌جكدر.

صوك زمانلرده نائل حريت اولمق ايجون اك بيوك فداكارلقلره قيام ايدنلر ارمنى وطنداشلرمزدر. بونلر آراسنده واقعا عثمانليلردن بوتون بوتون آيرلمق كبى مفرطانه فكرلر تعقيب ايدنلر كورلدى. فقط اصل فكر سليم صاحبى اكثريت، مستقل بر ارمنى حكومتنك هيچ بر زمان وجود بولاميه‌جغنى، هيچ بر زمان پايدار اوله‌ميه‌جغنى تقدير ايديوردى. اونلر عدالت ايستيورلردى. ايشته مظهر عدالت ومساوات اولديلر. آرتق ارمنيلر ايجون ابنيزكه هپمزله برابر نائل اولدقلرى بو حقوقه درت ال ايله صاريله‌رق هپ برلكده وطن مشتركك تعاليسنه چاليشمقدن باشقه آرزو ايده‌جك بر شى قالمامشدر.

ارمنى وطنداشلرمز جريان عمومى تكاملك دنيايى كوچك كوچك دولتلر دكل بيوك بيوك هيئتلر طرزنده طوپلامغه سوق ايتديكنه البته واقفدرلر.

عناصر اسلاميه آراسنده كوريلن اختلاف اثرلرينه كلنجه بو حال هيچ بر زمان جدى اولمق اوزره تلقى ايدلمه‌مز. آرناوود، عرب، ترك و سائر عنصرلر هر زمان قارداش كبى ياشامشلردر؛ بوندن صوكره عناصر سائره ايله‌ده قارداش كبى ياشايه‌جقلردر. سوء اداره‌نك، ظلمك ويرديكى يأس وسوء تفهم ايله حاصل اولان افكارى شيمدى وطنك هر طرفندن يوكسلن آوازهٔ حريت ومساوات چارچابق ازاله ايتمشدر.

روم ايلى جهتنده‌كى روم، بلغار، صرب، اولاح كبى وطنداشلرمزه كلنجه بونلرك شيمدى‌يه قدر شكايت ايتدكلرى نقطه ظلمديده اولدقلرى ايدى. قوتلى بر عثمانلى ادارهٔ مشروطه‌سى آلتنده بونلر نائل عدالت اوله‌جق اولورسه رفع لواى عصيانده كنديلرنى محق كوسترمك ايجون هيچ بر سبب بولامازلر؛ و بو صورتله خارجك مظاهرت ومعاونتنه اصلا انتظار ايده‌مزلر.

بوندن اميد كسه‌جك اولورلرسه مشروطيت اداره‌يه نائل، حقوقه رعايتكار بر عثمانلى دولتنك قوهٔ عسكريه‌سى هر وقت كنديلرنى ازميه‌جكنى، محافظهٔ انضباط و آسايشه قادر اوله‌جغنى تقدير ايدرلر، بناءً عليه راحت دوررلر، نائل اولدقلرى حقوقدن استفاده ايدرك تأمين ترقى وسعادتلرى چاره‌سنه باقارلر.

بزده روم ايلنده بو عناصر مختلفه هپ بر وطنك حر و مساوى اولادى شكلنده عثمانلى تابعيتى آلتنده ياشادقجه، يعنى تركلر، ارمنيلر وعناصر سائره بر وطن مشترك تشكيل ايتدكجه شيمدى كنديلرنى محو وخراب ايدن رقابت ومقاتلاتك تأثير منحوسندن‌ده آزاده قاليرلر. عثمانلى نفوذى كسب ضعف ايتمك بونلرك بربرلرى يه‌لرى، بربرلرينى محو ايتملرى ديمكدر. بونك اك بيوك ضررينى ينه كنديلرى كورييورلر. اغتشاشلر، مخاصمه‌لر نتيجه‌سنده روم ايلى او حاله كله‌جكدى كه بر بر بلغار، روم، صرب مزارلقلرندن باشقه برشى كوريله‌ميه‌جكدى. مختلف جماعتلره منسوب چته‌لر تأمين نفوذ ايجون بربرلرينى محو و افنا ايتمكدن باشقه بر چاره كورميورلردى. قتال اكسيك اولميوردى. مشروطيت اعلان ايديله‌لى اون بش كون اولمه‌دن چته رئيسلرينك دخالتى، آوروپانك مداخله‌سنه لزوم كوسترن احوال مؤسفه‌نك انقطاعى روم ايلنده‌كى خرستيان وطنداشلرمزك بو حقيقتى پك كوزل درك ايتمش اولدقلرينه جلى بر دليلدر.

٢ مشروطيت اداره عثمانليلر ايجون ايشته بويله مسعود بر دورهٔ حضور و سكونك خاتمه‌سى اوله‌جغى كبى آوروپا آفاق سياسيه‌سنى صاران حرب بلوطلرينك‌ده طاغيلمسنى انتاج ايده‌جكدر. بالقان شبه جزيره‌سى هر آن فورانه مهيا بر يانار طاغ ديمكدر. آوروپا قابينه‌لرى بو يانغينى طوتشديرمامق ايجون بوتون مهارت سياسيه‌لرينى، قوتلرينى صرف ايديورلردى. بوراده پيدا اوله‌جق يانغينك بوتون آوروپايى طوتشديره‌جغى شبهه‌سز ايدى. بالقان شبه جزيره‌سنك بو قدر بيوك بر اهميت سياسيه‌سى واردى.

حالبوكه قوتلى بر تركيا خارجك بوتون حرص استيلاسنى تسكين ايجون كافى كله‌جكدر. تركيانك كسب قوت ايتمسى هم حدود هيچ بر حكومت

ایچون بر تهدید تشکیل ایتمز . ترکیانک بوکون حائز اولدیغی حدود کندیسنه کافیدر . بو حدود داخلنده ایمپراطورلقلر ، جهانکیر حکومتلر یاشامش معمور اولمشدر . ترکلر اللرندهکی یرلری اعمار ایدرلر ، بورالری مستعد اولدیغی درجهٔ مدنیته ایصال ایدرلرسه بوقدری کندیلرینه کافیدر . ترکلرک عهدهٔ غیرتنه دوشن بو وظیفه‌نک حسن ایفاسی سنه‌لره بلکه عصرلره محتاجدر . اونک ایچون صلح ومسالمت عمومیه‌نک محافظه‌سندن الک زیاده ینه ترکلر مستفید اوله‌جق ، چالیشمغه امکان بوله‌جقلردر . بو حالده ترکیا نه‌قدر قوتلنیرسه خارجک مداخله احتمالی اوقدر آزاله‌جق و ترکیا اصلاحات وتجددات داخلیه‌سنی تعقیب ایچون اوقدر چوق امکان بوله‌جقدر .

حسین جاهد

نظریه‌لر

حقوق طبیعیه

حقوق ایکی قسمه آیریلیرده برینه طبیعی ، دیکرینه غیرطبیعی دیمک قابل اوله‌میه‌جغی ایچون «حقوق طبیعیه» تعبیری معناسز عد ایتمک ضروریدر . «حقوق» موضوع بحث اولورکن طبیعت ، محیط طبیعت کلمه‌لری آغزه آلنمامليدر . چونکه طبیعت مادیه‌ده حق ، اخوت فکرلری بولنه‌ماز .

طبیعتده کیم قوتلی ایسه دیکرینه غلبه ایدر ، ضعیفلر محو اولور . حالبوکه قوت بر حق تشکیل ایده‌مز . محیط طبیعتده جریان ایدن حادثات عقلی ومنطقی حکمت و حقک تأثیرینه تابع دکلدر ؛ اوراده ، اولان اولور ؛ حقوق ایسه بو حادثاتک نه صورتله جریان ایتمسی لازم کلدیکنی تعیین ایدر . بناءً علیه حقوق بشر طبیعی اولاماز ؛ یعنی طبیعتده جریان ایدن حادثاته مشابه اولاماز ؛ عقلی ، منطقی اولور . حقوقک بویله اولماسی ایجاب ایتدیکنی عقل بولور و بوکا اطاعتی امر ایدر .

انسانلک طبیعی الظرفته آلتنجه دائما انسانلرده موجود اولماسی ایجاب ایدن بعض حقوقه فرضا حق تملک ایله حریته حقوق طبیعیه دینلمشدر . فقط بو نقطهٔ نظردن دوشونلسه بیله حقوقک کافه‌سی «طبیعی» در .

مدنیتک بعض صفحاتنده ، بعض احوال فوق العاده‌ده ، بو حقوق طبیعیه‌دن ، یعنی حریتدن استفاده موقتاً دوچار تعطیل اولور . فرضا محصور بر مملکتده مدافعه‌یه مأمور اولان قوماندان مناسب کوردیکی اوی ییقار ، اوته‌کنک بریکنک حیوانلرینی طوپلار . قوماندانک بونی اجرایه حقی اولور ، چونکه عمومک سلامتی ، منفعتی بویله تدبیرلره وابسته بولونور .

فرانسه اختلال کبیری بر انساندن غیر قابل نزع واسترداد اولان حقوق اصلیه‌یی تعیین واراءه ایتمشدر . بر حق انسانلرک الندن هیچ بر زمانده هیچ بر صورتله آلنه‌مامق لازم کلیر . مع مافیه حق غیر متحول دکلدر . مدنیتک شرائط واحوال مختلفه‌سنه کوره حق ده دکیشیر . فقط بو تحول کیفی ، استبدادی دکلدر . انسانلر و عالم خارجی دکیشدیکی جهتله ترقی و سعادت عمومیه‌یه خادم اولان شرائطک ده بو حقوقی دها ای ایفا ایتمک اوزره دکیشمکه محتاج اولماسی نتیجه‌سیدر .

آلمان محررلرندن ایرینغ «حق ایچون مبارزه» عنوانیله مشهور بر اثر یازمش ؛ بو اثر اون بش یکرمی لسانه ترجمه ایدلمشدر . بونده ایلری‌یه سورولن مسلک شودر :

حقه تجاوز ایدلدیکی زمان بو حرکته قارشی قیام ایتملی ، حقی تأمین ایچون اوغراشلمالیدر . وقوعه کلن حقسزلق صوک درجه‌ده اهمیتسز اولسه بیله ینه عدالتی تأمین ایچون اولانجه قوتیله وکمال جدیتله مبارزه‌یه آتیلمقدن اجتناب ایتمه‌ملیدر . فرضا ضابطه مأمورلرندن بری حریتکزه تعرض ایدرسه ، مالیه مأمورلرندن بری فضله ویرکو آلمغه قالقارسه ، قومشولرکزدن بری عرصه‌کزه تجاوز ایدرسه وظیفه‌کز بوکا قارشی مدافعه ایتمکدر ، بوکا مانع اولمقدر . بو اوغورده اختیاری لازم کله‌جک فداکارلغه ، چکیله‌جک زحمته هیچ اهمیت ویرلمیه‌جکدر . بش غروشلق بر حقکزی استرداد ایتمک ایچون بش بیک ، اللی بیک غروش صرفندن چکنمه‌ملی ؛ چونکه هرکس حقی مدافعه‌یه مأموردر ، ایجابنده بو اوغورده حیاتنی بیله فدا ایتمکله مکلفدر . بو حرکت فداکارانه انسانلک یالکز کندی حقنه تجاوز واقع اولدیغی زمان اجرا ایدلمه‌جکدر . باشقه‌لرینک حقنی مدافعه ومحافظه ایچون ده عینی فداکارلق کوسترلمه‌جکدر . هله تجاوز ایدیلن حق حقوق عمومیه جمله‌سندن اوله‌رق بونک محافظه‌سی ایچون کوزه آلدیریله‌جق فداکارلقلره پایان تصور ایدیله‌مز .

احتمال که شو توصیه بر آز مفرط کبی کورینیر . فقط بر ملت الندهکی حقی ، حریتی محافظه ایدرسه بویله حرکت ایتمکه مجبوردر . ایشته انکلیزلر . اونلر محافظهٔ حق وعدالت ایچون هیچ بر فداکارلقدن کری قالمازلر . اونک ایچون حق الک زیاده انکلتره‌ده تحت تأمینه آلنمشدر .

انکلیزلرک شو فداکارلقلرینی بر ایکی مثال ایله کوستره‌لم : لوندره‌ده بر قاچ تجارخانه اتفاق ایتمشلردی . کندیلرینک بو حقی محکمه طرفندن تسلیم ایدلمه‌ینجه ، فقرا عمومک حقنی مدافعه‌یه باشلادیلر . ایرلاندا فرقه‌سی هپ بردن حکومته قارشی قیام ایتدی . الک بلیغ ناطقه‌پردازلر مهیج نطقلر سویله‌دیلر . پارلمنتوده ناظرلردن استیضاحده بولندیلر . نهایت حریت غلبه چالدی ، حق اتفاق واتحاد بلاقید وشرط تأسس ایتدی .

ینه انکلتره‌ده بر کنج قیز وعد ازدواج ایله اغفال ایدلمشدی . بیکس ، فقیر ، اجنبی ایدی . مصارف محاکمه پک آغیر ایدی . لازم کلن پاره‌یی اعانه ایله طوپلادیلر ، قیزجغز مظهر عدالت اولدی . بو یولده مثاللره انکلتره‌ده هر کون تصادف اولنور .

بر ملت حق ایچون لاینقطع مبارزه ایده ایده حریته اثبات لیاقت ایدر . حریتی محافظه ایتمک ایسته‌ین بر ملت بونی محافظه ایچون اختیاری ایجاب ایدن فداکارلقلرک ، زحمتلرک نه‌دن عبارت اولدیغنی بیلملیدر .

دنیانک الک حر مملکتلری آراسنده انکلتره‌نک یاننده ، بلچیقانک ده اخذ موقع ایدیلمه‌سی رأس اداره‌یه مناوبةً کچن ایکی فرقه‌نک هر ایکیسنک ده مشروطیت اداره‌نک بخش ایتدیکی حقوقی محافظه‌ده عینی قوت وشدتله چالیشمقده اولماسیدر . ۱۸۳۰ تاریخنده سن‌سیمون مسلک اقتصادی وسیاسیسنی تعقیب ایدن کیمسه‌لر فرانسه‌دن چیقارلدیغی زمان بلچیقایه کچرک اوراده نشر افکاره باشلادیلر . بونلر عائله وحق تملک اساسلرینه تعرض ایدییوردی . نشر افکاردن منع ایدلمک ایستنلدی . فقط اساساً بو فکرلره صوک درجه‌ده معارض اولماسی لازم کلن قاتولیک فرقه‌سی اعضاسندن بری حریت افکار نامنه اونلری ، یعنی کندی خصملرینی مدافعه ایتدی .

آلمانیاده ، هس دوقه‌لغی حکمداری مقام نظارته عادی بر آدم کتیرمشدی . درحال بوتون مملکت بوکا اعتراض ایتدی ، برچوق مأمورلر وبالخاصه حاکملر استعفالرینی ویردیلر .

ایشته هانکی مملکتده ملت حکومتک اجراآت غیرلایقه‌سنه قارشی بویله آوازهٔ اشتکایی رفع ایدرسه ، هانکی مملکتده ملت حق محافظه اوغورنده فدای جان ایتمکی کوزه آلیرسه او مملکت حریتک ، عدالتک نعمتلرندن استفاده ایده‌بیلیر . یوقسه حقنه تجاوز ایدرلر ، کندیسنی استبداد آلتنده ازرلر .

آچیق ستونلر

«بشیکی صاللایان ال دنیایه حکم ایدر»

آرتق دوغرو سویلیه‌لم . اساسی دوغرولق اولان ، اللرک بیوکلری ، الک پایدار اولانلردر . دولت وملتلرک تشکلنده‌کی رصانت ، عظمت ، بانیلرینک ، مؤسسلرینک مرده دوغری بوزکاری وبرضیع خیانکارلره حرکت ایتمه‌ین قهرمان قوللری اوزرینه آلنمش اولماسندن نشأت ایدر . بوراده دولتک وجه خارجیسندن بحث ایده‌جک دکلم . انکلیزلر ، «الک ای سیاست استقامتدر» دیرلر ؛ سیاستده بیله بونلر دوغرولغک خیرلی اولاجغنی ادعا ایدرلر ایسه‌ده ، بو بحثی متخصصلرینه براقه‌رق دوغرو وجه مقصده توجه ایدییورم :

اورده هیچ بر شیئمز اولمادیغی بوکونده بزه ، «هپ ایدی چالیشکز ، نواقصکزی اکمال ایدیکز» دییورلر . بزده هپمز بردن عقلمز ایرن هر ایشی یاپمغه قالقیشمق تهلکه‌سنه معروض بولونیورز . دوغریسی سویلیه‌لم ، بوکونکی قدر هرکسک اقتدار واختصاصنه کوره اعماله آیرلمسی وهرکس کندیسنه دوشن وظیفه‌یه اطرافنی هیچ کورمکسزین بتون وارلغیله صارلماسی لزومی حس ایدلمه‌مشدی . هرکس بتون مملکتک عمارینی ، یاپه‌جغی یوله ، کوپرویه ، آچه‌جغی مکتبه ، تنویر ایده‌جکی سوقاقلره ، ایشله‌جکی فابریقه‌لره ، اداره ایده‌جکی «نشر معارف» قولوبلرینه حق دیکه‌جکی قوتخزه‌نک کندی اقتدارینک صوک درجه صرفیله وجوده کلمسنه وابسته بیلملی . هرقسم عملک ، قوهٔ اجرائیه‌سی باشنده یاوانلر — یاللرینه طرناقلریمزی قاناجرق طیرماشدیغمز — ملی منفذه یاننده کوچوک دوشمه‌سنی ، و موجب استخفاف اولماسنی کندی عزم ومتانته تابع بیلملی .

بتون ترقیات صناعیه وعلمیه‌یه حاکم اوله‌جق ارباب تشجیع ایده‌جک ، یکی فکرلر ویره‌جک ، لزومنی تلقین ایده‌جک ، هرشیده مفید یوللر کوستره‌جک بتون شعبات عمرانک آووقاتی بر مطبوعات وار . شویله بحرانلی بر دقیقه‌ده مطبوعاتک وظیفه‌سی نه قدر مهم ، مخاطره‌لی ، بر وظیفه تصور ایدیله‌مز . بتون اوروپانک انظاری بزه متوجه اولدیغی شو زمانده مطبوعاته بتون خلقک حاکم اولان آرزوسی ، حریتک ایلک کونلرنده نه‌قدر طبیعی ایسه‌ده اوقدر مهلکدر . مطبوعات متفننلر ، مجددلر ، محررلر ، حاصلی هرقسم عملک متبحرلرندن متشکل بر هیئت اولملی وخلق اوکا تابع بولونمالی . یوقسه هپمز بردن سویلر ایسه‌ک بزی کیم دیکلیه‌جک ؛ مطبوعات نه کولونج بابل قوله‌سی اوله‌جق . ایشته بتون احتیاجات ملتی اکلایه‌رق افکار عمومیه کبی بر قوتی او احتیاجاتک فاعللرینه چویرمکله ابراز خدمت ایده‌جک بو وظیفه‌پرور ، انسانیت پرور مطبوعاتدن بزم ده قادینلق نامنه بر استرحامم وار . بلکه قادینلر نامنه دییه‌میه‌جکم ؛ چونکه جدی بر تحصیل کورمش اقلیتدن صرف نظر ایدیلیر ایسه قادینلرمز هنوز احتیاجاتنی آکلایه‌جق بر حالده دکل ، بلکه کندی احتیاجاتنه خدمت ایده‌جکلره اعتراض ایده‌جک بر حالده‌درلر . تجدد موانعسز مقاومتسز اولماز .

ارککلریمز اسکی اداره‌نک اورمه‌حش تضییق آلتنده ایکن [ینه حیرت ایدیلیر] اوروپالیلرک آنجق اون سکزنجی عصرک مدنیت و معارف سویه‌سنده بر آکلایشه ، بر علمه موفق اولدیلر . بوکون زنجیر قیرلدی . ارککلرک آرالرنده‌کی بر آووچ یکرمنجی عصر معلملری ، محررلری ، متفننلری اوکده . غربک حاضرلادیغی بتون اصول تجددی ، تعقلی عاقلانه بر تطبیق ایله ایکی عصری بش اون سنه‌ده آتلار ؛ اکثریت یکی حرکات فنیه وعلمیه‌یه قاریشه‌جق بر حاله کلیر . موفقیت قازانمق ایچون وقتی نقد بیلوب بر آن‌ده عظمت نفسیه‌سنی ترک ایله چالیشمق لزومنی حس ایتمکه وابسته‌در . Servival of the fittest. قانون طبیعیسی یاشامغه الک لایق اولانلرک یاشایه‌جغنی بلکه‌مادی مثاللر ایله کوستریر . اکر چالیشماز ایسه‌ک آچ قالیر ، اولورز . بزدن زیاده چالیشانلر بزی چیکنر ، کچرلر . بزده یاشامغه لایق اولمادیغی ایچون خاک نسیانه کومولن اقوام آراسنده ازیلیر کیدرز . حالبوکه بر ملتک کندیسنه الک مدنی بر چهره ویرمه‌سی اونک بقاسی ایچون کافیدر ؛ الک ایلریه کیتمش بر هیئت اجتماعیه‌ده ده انسانی یا یشاتیر ، یا اولدورور بر نفوذ معنوی واردر . اوده تربیهٔ وجدانیه واخلاقیه‌در .

بو تربیه‌یی کیملر یاپار ؟ قادینلر . فقط بز ترک قادینلری بونی یاپاماز . اونی یاپه‌جق حاله کلمک ایچون [illegible] خارجیمزله دکل ، تربیهٔ دینیه واخلاقیه‌مزله اقوام متمدنه قادینلری آراسنده اخذ موقع ایتملی‌یز . بو موقعه بزی کیم اصعاد ایده‌جک ؟ ینه قادینلر دکلدر . بز هنوز احتیاجاتمزی بیلمیورز . چوجوقلری آدم کورمک ، حیات آرقه‌داشلری ایچون حیاتی کوزللشدیرن لذت تمدنی ، وطنک سعادتنده برلکی فلاکتلرنده کندیلرینک ای طوتمرق برابر چالیشمق امتیازینی ، صبر واقتدارینی قادینلره ینه ارککلر ویره‌بیلیر ؛ و ویرمه‌لیدرلر ؛ چونکه کندیلری‌ده انسان کامل اولمق ایچون ، شایان افتخار بر موقع اجتماعی طوتمق ایچون قادینلرینه محتاجدرلر .

مکتبلر آچیلیر ؛ ارککلر ای مهندس ، ای ادیب ، ای آووقات ویاخود ای طبیب اولورلر . فقط اوتوز سنه‌دن ملتک قاتی بر مرض ارثی کبی ازعاج ایدن یالانجیلق ، کوچوکلک ، حقسزلق وتنبللک بر خسته‌لق کبی تداوی ایتمک بو استعداداره غلبه چالمق ایچون تا بشیکدن چوجقلرینه دوغرولق ، خصوصیله چالیشقانلق اعتیادلرینی تعلیم ایده‌جک قادینلر لازم . تنبللک بزده اسکی اداره‌نک حقیه‌لکدن باشقه ، ایش براقامسندن قاله ملی بر نقیصه‌در . بوندن زنجیرقاریلری استثنا ایدیلیرسه بتون ترک قادینلری خارج دکلدر . بو خصوصده ارمنی وروم همشیره‌لرمزک بزه قات قات تفوقی واردر . بزده‌کی تحصیل بلکه کوسترش ایچون یاپلمش ، بلکه اساسسز ، بلکه سطحی‌در . اولا بزه اوکره‌تیلن لساندن ویالکز ادبیاندن عبارت اولان علم ای کیتمش قادینه بر سوس دییه اوکره‌تلمشدر . ساده‌جه بر اوروپالی قادین کبی کیینیورز دییه کیینمک ایچون قوجه‌لرینی بورجه صوقمقدن ، یاخود ملتک پاره‌سنی چالدیرمقدن

چکینه‌بن قادینلر اویله مربیه‌لر الندن چیقمشلردرکه آکثریسی تنفس ایتدکلری هوا ایله، کنج وتمیز برروحی افساد ایده‌جك قدر پایاغی وجاهلدر. بزی باشا بابالرك اخلاقسز، آزبچق ده کندی کوزلرینك ذوقی ایچون کتیر دکلری آلستوتریس نامنده‌کی مخلوقلردن قورتارك. یاخود تشکلات اخلاقیه‌سنی، وجدانی تسلیم ایتدیککز اللری جداً آلستوتریس نام محترمی طاشیمغه شایسته اولانلردن انتخاب ایدیکز.

بزی انکلیز ویا آمریقالیلر کبی جدی، متین تربیه‌لر ایله بیوتکز. اویله مکتبلر آچکز. بزی عادتا بر انتظام عسکری آلتنده چالیشدیرسینلر، سنه‌لرجه چالیشدیرسینلر لسانمزده‌کی اویوشقلغی، اعصابمزده‌کی کوشکلکی، مخمزده‌کی انحلالی کیدرسینلر. بز صحیح، متین، چالیشقان اولالم که چوجقلرمز صحیح، متین چالیشقان، استعداد ارثیسی ایله دوغسون. ینه او صفتلرله متصف مربیه‌لر الده بیوسون.

قادینلر ارککلردن آیری برجمیتدر دیه اونلری کوشهٔ تکاسلده براقایکز. بزم قادینلر شویله‌در، بویله‌در دیه یاریم یامالاق یازمغه باشلادیککز شیلره، بك اوغلی جاده‌لرنده قونوشدیغمز انکلیزجه‌یه، آلمانجه‌یه قاپیلوبده بزمله افتخار ایتمه‌یکز. بزی شیمدی آلیقومق بزه ایپلك دکلدر. بزمکتب، مکتب، دائما مکتب ایسته‌رز.

بز ملتك استقبال علم واخلاقی بیز اللرینه تودیع ایتدیککز مطبوعاتدن معارف عثمانیه‌نك افتخار ایتدیکی متفنن معلملردن یاردیم ایسته‌رز.

آرتق قادینلره اعدادی تحصیلی چوقدر! جبر ارککیمك نه‌یه یارار، تشریح اوقویوب دوقتورمی اولاجقلر، شویله سطحی بر معلوماتله دیکیش دیکسینلر، یمك پیشیرسینلر دینیله‌جك زمان کچدی. فی الواقع بو علوم وفنون آیری آیری آلینیرسه هیچ بر ایشه یارامازه خصوصیله اعدادی تحصیلی کورمش برانسانك اوقودیغی جبر، فیزیولوژی، حکمت ... الخ اونلری نه عالم ایدر، نه متبحر. فقط اونلرك هیئت مجموعه‌سندن قازانه‌جغی عاریت ذهنیه، دماغلری محاکمه‌یه، تحلیله، حقیقته، کوزلکه آلیشدیرر، بوتون حیاتلرنده وره‌جکلری قرارده اونلرده قوجه‌لرینه تأثیرلرنده، چوجقلرینه وره‌جکلری تربیه‌ده کورونور وکورونیور. آمریقالی، انکلیز قادینلرك دماغلری، روحلری ارککلر قدر علومك عظمتی صنایع نفیسه‌نك کوزللکنی ادراك ایتمه‌سی اونلری ایی او قادین اولمقدن منع ایدیورمی؟ حایر. بر آنلو ساقسونك اوی قدر منتظم، متحد، سکونتلی، کوزل بریووا تصور اولنه‌بیلیرمی؟..

ارککلرمز اعدادی تحصیلندن نه کوردی؟ اوقودقلری حکمت اونلری حکمت شناس اوقودقلری کیمیا اونلری کیمیاگر یاپدی یا! دها ایلری، دائما ایلری کیتمك احتیاجنی حس ایله دارالفنون تحصیله باشلادیلر. بوکون بر ایکن یارین یکرمی بش دارالفنون اولور، دون اورا، کیجه کوندوز کنجلرمزه تقنن تمدندر دیه ذهنلرینی انوار علمله تنویره چالیشان محترم استادلر بوکون سعیلرینك ثمره‌سنی کوردیلر. یارین آچیله‌جق دارالفنون کرسیلرینه اوطوره‌بیله‌جك بر ایکی کنج یتشدیردیلر. سوکره بو حکمت، ریاضی، هندسه حلیه کتابلرنده هیچ بحث ایدلمه‌ین حریت وعدالت لزومنی حس ایده‌جك دماغلر تربیه ایتدیلر.

بز دارالفنون ایسته‌یوب ایسته‌مه‌یه‌جکمزی اعدادی تحصیلندن صوکره کندیمز تقدیر ایده‌رز. بز رشدیه‌لر (فقط اسکی رشدیه‌لر دکل)، یکی اصولده اعدادیلر دارالصنایعه‌لر ایسته‌رز. سزه آرقه‌داش، سزه والده اولمق، سزك آمالکزه اشتراك ایتمك، سزکله برابر بویوقوشی چیقمق ایسته‌رز. بو طلب، بو مشکل تمدن وترقی یوقوشنده طرمانان چوجقلرمز بعضاً آیاقلرینه طاش باتار، یورولور، موفق اولمماز، دوشرسه بز آرقه‌لرنده آنته‌لری زوجه‌لری ایلری دیه اونلری تشجیع ایده‌لم. بزم وجودلرمزی چیکنه‌مدن علمدن، فندن، تمدندن، دوغرولقدن کری دوندرمه‌سینلر. بز، اونلرك بیك مشکلاتله نجبه‌لشه‌جك ارادتلرینك محرك دائمیسی، اقداملرینك ایلکلرینك مشوق مشفق اوله‌لم. فقط بزی کندیکزدن آییرمایکز. شو باشا بابالرك آجدینی سوس تحصیلی چکنه‌یمرك بزه جدی بر تحصیل، صیق بر تربیه ویرکز. بزم محاکمه‌لرمز بر چوجوغك کی قدر اساسسز، اعصابمز طرز حیاتمز سوء نتیجه‌سیله خسته ضعیف ایکن بر ایکی شعر ازبرلیه‌جك، پیه‌رلوتی اوقویه‌جق، یاخود لوحه ایشله‌یه‌جك زمان دکل.

بزه — انکلیزلرك تعبیریله — یووارلاق بر تحصیل لازم. ذهنمزی قوجه قاری ماساللرندن تمزله‌یه‌جك زمان کلدی. بزی رافه قونیلوب باقیله‌جق، کوزل عزلك حظی ایچون اهمال ایدلمش بیلیرلر یاخود اوکرده استراحت مادیه‌کزی تأمین ایده‌جك خدمتکارلر صیره‌سنه قویمایکز. سز، آماللکزی قوه‌دن فعله کتیره‌جك دوشونور قوی، ارادتلی، مسئول ارککلر یتشدیرمك ایچون دوشونور، قوی، ارادتلی، مسئول قادینلر اولمق ایسته‌رز. بز بوکون داها قادین امثالی آثار نفیسه وجوده کتیره‌بیلیرز ادعاسنده دکلز. بو دور اشتهاره کوسترش دوری دکل. بو دور چالیشمق دوری. بزه مکتب، بزه اون سنه‌لك بر همت، بزه قادینلرك آکلایه‌جغی وارلرله چالیشمق، ارککلر قدر چالیشمق لزومنی آکلاته‌جق طرزده آثار یازیکز. عثمانلیلغك جنسی تفریق ایدلیور، بحرن قادینلری ایدلسین. هر جمعیت متمدنه کبی عثمانلیلق ده عائله‌لردن مرکب بر هیئت اجتماعیه‌در. بو هیئت اجزاسنك آیری آیری وظیفه‌سی وار، وعائله‌لری ایکی قوه‌دن متشکلدر: قادین، ارکك! ارککلر بر ملتی آدم ایده‌جك، فقط ارککلری ده قادینلر آدم ایده‌جك. بزه مکتب! مکتب! مکتب! «بشیکی صاللایان ال دنیایه حکم ایدر.»

— ۱۶ تموز ۱۳۲۴ —

خالده صالح

سرایه کیدرکن ...

آغیر آغیر یوقوشی چیقیوردم. فقط اویله اوموزلرمده خوف واحترازك یارم عجزی حس ایدمرك، یولده راست کله‌جکم آشنالری سلاملامق ایچون نظرلرمه یالکز بر استقامت ویرمکه اوغراشه‌رق، «وجه دائره تهدید ایدیلن کونش نجسه» دن قورقه‌رق، چکینه‌رك دکل؛ اکمك پاره‌سی چیقارمق ایچون وظیفه‌سی باشنه کیدن بر آدم رفتاریله یاواش یاواش یورویوردم. آقشام اولمشدی. کوزلی محتشم بریاز کیجه‌سنك مقدمات حضور وسکونتی حاضرلایه‌رق اوبیك درلو فجایع حیاته شاهد ساکت اولان بیوك آغاجلرك یاپراقلرینی تنویر ایدییوردی. طوردم؛ یول ایچه اوزوندی. فقط آرتق امین ایدم که یاتاقلرم یورولمه‌دن بو یولی قطع ایده‌جکدم. صوك بر رحله مجاهدانه ایله اسکی اعتیادلرك، اسکی خلجانلرك، اسکی قورقولرك کابوس اضطرابی سیلکه‌رك یتشوش ومنبسط ینه یورومکه باشلادم. شیمدی نه آیاقلرمك اوجنه ایلیشه‌جك بر طاش، نه یوکسك طوران باشمه چارپه‌جق بر دال، نه چرکین بر کوز، نه کبرلی بر ال، خلاصه هیچ، هیچ، هیچ برشی یوقدی.

آدیملری صیقلاشدیردم. تا یوقاریده بر غلبه‌لك واردی. قادین، ارکك، چوجوق قوشوشه‌رق کیدوب کلیورلردی. یولده بر پولیس، اون کون اول یولدن کلوب کچنلری آجی بر نظر تجسسله سوزمکدن باشقه بر وظیفهٔ ضابطه بیلمه‌ین بر پولیس شیمدی اله بر غزته آلمش، کلهٔ مقالرینی بك ایی آکلایه‌مامقدن متولد بر مرکوزیت مصرانه ایله باقیوردی؛ اوته طرفده نوبت بکله‌ین بر نفر سلاحنك قایشیله اویناین بر چوجوغك شاپقه‌سنی اوقشیوردی. کوزم تعلیم میدانه ایلیشدی؛ اورادن نه زمان کچسه‌م قلبمده ایچه بر داملرك خیرلادیغنی طویدیغم بو سرای کاهك قاپیلری شیمدی آچیق طوریوردی. بر طرفده بر بلوك عسکر تعلیم ایدیوردی، اوته‌ده درت بش قادین بو یکی سیرانکاهك توزلرینه آلیشه‌میان متردد وفقط قورقوسز آدیملرله یورویوردی؛ بر توپجی ضابط یوقوش باشنده یورولان ایکی اوچ اختیاره اسکمله کتیریوردی؛ واشارتلریله بتون بو خلقه دییوردی که: «آرتق کلکز! قورقمدن، چکینمه‌دن کلکز. بوراسی سزه کیزلی قالمیه‌جق، بوراسی سزك ایچون، منحصراً سزك ایچون اوله‌جق؛ بو باغچه‌ده سزده بزم کبی کزمکه، ایشته اون اوچ کوندر، حق قازاندیکز.» ملتك آوازهٔ انشاطی حریتی پادشاه یورادن دیکلمشدی. ملتله پادشاه، بابا ایله اوغل آره‌سنده ایلك رابطه یوراده باغلاندی. بو قاپیلر، بو باغچه‌لر آرتق بتون افراد ملته کشاده‌در. بو باب معالیدن هیچکز کوکسکزی کره‌رك کیره‌بیلیرسکز و کیرکز.

کوزلرم طولمشدی. صاری صاچلی، ماوی کوزلو بر چوجوق کوکسنده صوك شعاع شمس ایله پارلایان بر حجت حریت، الده اوفاجق بر بایراقله یولك اوستنده طوریوردی. یانندن کچرکن عسکرجه بر سلام ویردی. مینی مینی اللرینی آووجلرمك ایچنه آلدم، اوح! بو نه اطمئنان وامنیت، نه قورقودن متوقولان بر تسلیمیت ایدی! بو کوچوك قاردشمك طومبول یاناقلرینی اوپمك ایچون ایچمده طاشقین بر آرزو واردی، یاپامازطورمدی؛ بن عادتا اوکون بر صیحهٔ تیز ایله «یاشاسین حریت!» دیدی، وقاچدی.

اوت یاشاسین اوحریت که هیچ طاتمدیغم، کورمدیکم، بر اعتیاد الیم ایله سومه‌مکه اوغراشدیغم سنی بوکون بنجه یوراده، بریبلا رقت وعلویتی ایله هپمزك نکهبان اتحادی اولان بو قاپی اوکنده برلشدیردی.

— ۲۲ تموز ۱۳۲۴ —

مشتاق

شؤون

داخلی

صدراعظم پاشانك استعفاسی

صدر اعظم سعید پاشا استعفا ایتمشدر.

مجلس خاصه مأمور کامل پاشا حضرتلری دون مابین همایونه عزیمتله مدت مدیده حضور شاهانه‌ده قالمشدر.

مابینجی فائق بکك عزل ایدلدیکی ایشیدلمشدر.

توقیفلر

بحریه ناظر سابقی رامی پاشا ایله داخلیه ناظر سابقی ممدوح وشهر امینی سابقی رشید پاشالرك فرار ایده‌جکلرندن شبهه ایدلدیکندن تحت امنیته آلنمق اوزره ضبطیه نظارتنه کتیرلمشلردر. اوراده کندیلری ایچون آیری بر اوطه تخصیص ایدلمش؛ مراقی موجب هیچ بر شی بولنمیه‌جغی عائله‌لرینه اخبار اولنمشدر.

پولیس مفتشلرندن مظهر بك ایله احمد خطاب افندیلك و پولیس قومیسرلرندن نوری، اسحق نجاتی، محمود وبصری افندیلرك ضابطه مأموریتنده استخداملری جائز اولمیه‌جغنه مبنی آچیغه چیقارلدقلری خبر آلنمشدر.

دورهٔ حریتك بر خاطرهٔ ابدنشانی اولمق اوزره حریت، مساوات، اخوت نام مبجللرینی حاوی زینت آلتونلری ضربی وعثمانلی سکه‌لرینه‌ده بو مبارك اسملرك علاوه‌سی مناسب اوله‌جغی مطبعه‌مزه بیلدیرلمش وفی الحقیقه بو فکر بحقشایان تقدیر کورلمشدر.

ویانه‌ده چیقان «جایت» غزته‌سندن اقتباساً جرائدمزدن برنده ایکنجی فرقه ضابطانه دائر مؤاخذه‌لی بعض شیلر اوقودقلری، حالبوکه بوندن اول ده بعض طرفلردن کوستریلن اوکبی شبهه‌لر کندیلرینی متأثر ایده‌رك قومانداناقه مراجعتله آلایلرینك محترم سنجاقی آلتنده تحلیفلرینی اجرا ایتدیردکلری وکندیلرینده ملت وملتك قانون اساسی ومشروطیتك حافظ صادقی اولدقلری حقنده ایکنجی فرقه ضابطانندن بش ذاتك امضاسیله بر ورقه الدق. قهرمان عسکرلرمزك حفظ حریت وقانون خصوصنده‌کی بوشایان افتخار غیرتلرینی القیشلامامق ممکن دکلدر.

بعض پولیس مأمورلرینك وظیفه‌لری باشنده حالا سیویل البسه ایله بولندقلری خبر ویریلیور. خلقك سوء تفهمه قابلیتی ایچون بونلره البسهٔ رسمیه کیدیرلمسی رجا اولنور.

فرانسه حکومت فخیمه‌سنك درسعادت سفیری اصالتلو موسیو قونستان حضرتلری اولکی کون درسعادته متوجهاً حرکت ایتمشدر.

اولکی کون بش یوز قدر عثمانلی حریتپروری پاریسده داخلیه نظارتی پیشکاهنده طوپلانه‌رق فرانسه‌یه قارشی اظهار مخالفت ایتمشلردر. باش وکیل موسیو قله‌مانسو بر هیئت مبعوثه‌یی نزدینه قبول ایده‌رك ممالك عثمانیه‌ده مشروطیت اداره‌سنك تأسیسندن طولایی بیان تبریکات ایتمشدر. متعاقباً عثمانلی حریتپرورانی ایکنجی واوچنجی اردویه تلغرافلر چکه‌رك تبریك ایتمشلردر.

طرابزون والیسی فرید پاشانك — احوال معلومه‌سنه مبنی اهالی محلیه طرفندن وقوع بولان مراجعت اوزرینه — داخلیه نظارتجه ایشدن ال چکدیرلمه‌سنه لزوم کورلمش و نائب اقدمینك توکیلیه فرید پاشانك استانبوله چاغیرلمسی مقام صدارته بیلدیرلمشدر.

دیکن بازار آقشامی ساعت یارمده خاصکوی روم مکتبی شاکردان ومعلمینی اللرنده عثمانلی وروم بایراقلری اولدیغی حالده هندسهٔ ملکیه بوقلامه میدانه کیدوب نظامیه قاپوسنده هندسهٔ ملکیه و طوبجی مهندسخانه افندیلری طرفندن آلقیشلرله استقبال اولنمشلر؛ ایکی طرفدن ترکجه وروجه نطقلر اوقونمش؛ «یاشا!»، «زیتو!» صدالریله پادشاه، ملت، حریت، اتحاد آلقیشلاندقدن صوکره عودت ایتمشلردر. احوال مؤسفه‌دن اوله‌رق شو مسرتلی نمایش اخوت آره‌سنده اوباعیله باشا دوکنتیستفن بر ضابط معاونه باره‌سیله حضارك جالب نفرتی اولدیغی خبر ویریلیور.

مابین شیفره کتابت دائره‌سی طاقیدلمش و مستخدمینی خزینهٔ خاصه دوائرینه توزیع ایدلمشدر.

تلغراف وپوسته ناظر سابقی حسین حسیب افندینک قانون اساسی اعلانی متعاقب باش مدیرلره تعمیماً اجرا ایتدیکی تبلیغاتده اوراق مطبوعه‌نک برمدت موقته ایچون سانسور اصولنه تابع طوتلماسنی تبلیغ ایتمش ایدی. حسیب افندی بو امریله قانون اساسی احکامنی اخلال ایتدیکندن حقنده تعقیبات قانونیه اجراسی شورای دولت مدعی عمومیلکی افاده‌سیله ریاستدن داخلیه نظارتنه یازلمشدر.

بحریه ناظری سابق حسن رامی پاشا ربخنده واپوره قاچارکن ضابطه وملت عثمانیه طرفندن دردست ایدیله‌رک ضبطیه نظارتنه تسلیم ایدلمشدر.

آوستریا خارجیه نظارتنک مروج افکاری اولان فره‌مدنبلات غزته‌سی کچنده یازدیغی بر مقاله‌ده بو دفعه استحصال ایدیلان مشروطیت اداره‌نک دوام وبقاسندن پك امیدوار اولمدیغندن بیان ایتمش ایدی. دون ویانه‌دن لوانت هرالد رفیقمزه چکیلن برتلغرافنامه‌ده مذکور غزته‌نک بو کره نشر ایتدیکی ایکنجی بر مقاله‌ده ذات پادشاهینک صمیمی نیات و آمالی واهالینک افکار منوره‌سی سایه‌سنده مشروطیتک دوام وبقاسی تحت امنیتده اولدیغی واداره جدیده‌نک تکمل وترقیسی قطعی بولندیغنی تأمین ایتمشدر.

قانون اساسینک اعلانی مناسبتیله بك اوغلی کنجلری طرفندن تموزك یکرمی یدنجی بازار کونی ایچون سلطانیه چایرنده برتنزه ترتیب اولندیغی و قانون اساسینک محافظه‌سنه ومنافعه عائد بعض نطقلر ایراد اولنه‌جغی وبوکا اشتراك ایتمك ایسته‌ینلرك کوپریده اقبال کتبخانه‌سنه وبشکطاش اسکله‌سنده پاستاجی واسیلك دکاننه مراجعت ایلملری مطبعه‌مزه وارد اولان برمکتوبده بیلدیریلیور.

دوندن اعتباراً انتشاره باشلایان «ملت» رفیقمزی تبریك ایدرز.

«حریت» نامیله یومی بر غزته نشر ایدیله‌جکی ایشیدلمشدر.

کمال بك مرحومك:

«آمالز افکارمز اقبال وطندر.»

مصراعیله باشلایان وطن شرقیسی تا او وقت اساتذهٔ موسیقیهٔ شهیره‌دن اولوب استانبولده بولنان بر ذات طرفندن اوکیستره ایدلمش و بونك بر نسخه‌سی ارباب حمیتدن بر ترك استاد موسیقیسنك نزدنده محفوظ قالمش ایدی. بونك بحریه باندوسنه تبلیغی ایچون (مابین) ك وساطتنه مراجعت اولونیور. نوطه محفوظدر. آلدیرلماسی باندو ارکانندن رجا ایدرز.

ورقه:

ادیب محترم ابوالضیا توفیق بك افندی پدرم شناسی مرحومك وارث افکاری اولدقلرندن تصویر افکاری نشر ایتمك فکرنده بولندقلرینی دونکی ثروت فنونده مندرج بر ورقه‌ده بیلدیریورلر. حالبوکه بو غزته‌نك تکرار نشری کبی حقوق وراثت افکار ایله قابل تأمین اوله‌ماز؛ بونك طوغریدن طوغری‌یه وارث مشروعی اولان اولادینه انتقال ایده‌جکی طبیعیدر. بناءً علیه ادیب مشارالیهك طرف عاجزانه‌مه مراجعت ایتمکسزین تکرار احیاسنه بالذات تشبث ایتمك آرزوسنده بولندیغی تصویر افکار حقنده مخالف قانون بر معامله‌ده بولنمیه‌جقلرینی امید ایدرم.

مرحوم شناسی زاده
حکمت شناسی

ورقه:

بن و بنم ایله برابر دها اوچ قادین بر یره منسوب اولدیغمزدن محله بر جاسوس خونخوار طرفندن ژورنال اولندق. بزی مختلف یرلره نفی ایتدیلر. جمعه کونی عفو عمومی ایله برابر عودت ایتدم. حق شیمدی او ملعونلر علیهنده محکمهٔ جنایته مراجعت ایده‌جکم جزای سزالرینی عدالت وقانون نامنه طلب ایده‌جکم. البته جزا کوره‌جکلر. ایشته مطبوعاتی بیهوده یره اشغال ایتمك ایسته‌ینلر بوندن صرف نظر ایله بنم کبی محکمهٔ عدالته مراجعت ایتدکلری تقدیرده ایشلك ایچنه غرضکارلقده کیرمامش اولورلر. او منحوس حرفلر محکمه صالوننده تشهیر ایدیلیرسه دها ای تزییل ایدلمش اولورلر. ظن ایدرسم مطبوعات شو حرکتمی معقول کورور.

٢٣ تموز ٣٢٤ جهانکیردن
فاطمه

هر بر ماده‌سی موافق نص قرآنی بولنان قانون اساسینك اعلانی و بتون افراد عثمانیه‌یی یکوجود قیلان عدالت، حریت، مساوات و اخوتك بین الملل جریانی هرکسدن زیاده دور استبدادك ظلملرینه هدف اولان طلبهٔ علوم افندیلری و بالجمله صنوف علمای نور مسرته غرق ایتمشدر.

بوندن صوکره حریت دائره‌سنده وعظ ایله قانون اساسینك شرف ومزیتنی وحریت وعدالتك قدر وقیمتنی اهالی‌یه تفهیم ایده‌جکمزی وسوك نفسمزه قدر حامی حریت وعدالت بولنان وکیلی پادشاهمز افندمز حضرتلرینه محبت واطاعتدن آیرلمیوب قانون اساسینك حمایه‌سنه ال برلکیله چالیشه‌جغمزی مع القسم بیان و شو حقیقتك غزته‌سنك نظر امعانه عرض ایدییورز. انشاءالله تعالی هیئت علمیه طرفندن نشر ایدلمسی مقرر بولنان «کوز حریت» ده بو بابده دها مفصل مقاله‌لر نشر ایدیله‌جکدر.

٢٣ تموز ٣٢٤ بایزید درسعاملرندن
محمد امین

ورقه:

تبعهٔ عثمانیه‌دن درسعادتده مقیم کافهٔ اطبای ملکیه محافظهٔ حقوق و تأمین صنعت ضمننده تشکیل ایدیله‌جك جمعیت ایچون مذاکره اولنمق اوزره تموزك یکرمی یدنجی بازار کونی ساعت آتیده قدرغه‌ده واقع مکتب طبیهٔ ملکیه‌ده اجتماعه دعوت اولندقلرندن یوم مذکورده تشریفلری رجا و ترقیات طبیهٔ عثمانیه‌یه عائد کافهٔ خصوصات اطبای عسکریه‌ده داخل اولمق اوزره براجتماع عمومی ایله تذکر اولنه‌جغی ویوم اجتماعك آیریجه اعلان ایدیله‌جکی بیان اولنور.

عثمانلی ترقی واتحاد جمعیتی طرفندن وارد اولان بیاننامه‌لردر:

عثمانلی ترقی واتحاد جمعیتی طرفندن ایفا ایدیلان خدمت مفتخرهٔ وطنپرورانه‌دن طولایی برچوق ارباب حمیت جمعیته بر سرمایه تشکیلی ایتمك اوزره اعانه اعطاسی تشبثنده بولندقلرندن جمعیت طرفندن اشبو تشبث کمال تشکرله قبول ایدلمش وبوخصوص ایچون بر قومیسیون تشکیل اولنمشدر. قومیسیون مرکزجه مختوم براعتمادنامهٔ مخصوصی حامل اولدیغندن جمعیت نامنه اوله‌رق بواعتمادنامه‌یی حامل اولمقسزین مراجعت ایده‌جك برکیمسه اولور ایسه قطعیاً عطف اهمیت واعتبار ایدلمه‌سی توصیه ورجا اولنور.

* * *

عثمانلی ترقی واتحاد جمعیتی ذات شوکتسمات حضرت پادشاهی‌یه قارشی صداقت وعبودیت کامله ایله متحسس اولدیغندن بعض بدخواهان وفسادکاران طرفلرندن نشر ایدیلوب اوته‌ده بریده طاغیدلمقده اولان اوراقك قطعیاً جمعیتك ترجمان افکاری اولمدیغنی واداره سابقه اثناسنده پارسده انعقاد ایدن قونغره‌نك مقرراتنی محتوی اوله‌رق نشر ایدلمش اولان براثرك‌ده شیمدی مالك اولدیغمز ادارهٔ مشروطه‌ده هیچ بر سبب موجودیتی قالمدیغندن اونکده توزیعنه جمعیتك قطعیاً مخالف بولندیغنی و بو معاملاتی اجرا ایدنلرك جمعیتله هیچ بر مناسبتلری بولنمدیغنی اعلان ایدرز.

ارکان حربیهٔ عمومیه ریاستندن بالعموم ارکان حربیه امرا وارکانه تبلیغ ایدیلن مأمول بولونان تمنیاتدر:

قانون اساسینك واضع ومؤسسی بولنان باش قوماندان اقدسمز بو قانون مقدسك حرفیاً تطبیقنی امروفرمان بیورمقله قانونسزلق اوزرندن قالدیردیلر. بوندن صوکره معاملات عسکریه‌نك کافهٔ اقسامی قانون دائره‌سنده جریان ایده‌جکندن وجودینه شدتله محتاج اولدیغمز بو قوانینك ترتیب وتنظیمی ارکان حربیه دائره‌سنجه نه درجه‌لرده مهم اولدیغی وارسته ایضاحدر.

معلومدرکه ارکان حربیهٔ عمومیه دائره‌سنك باشلوجه وظیفه‌سی دائرهٔ مکتومیتده اردوی همایونك سفربرلکنی احضاردر. بوایسه اردونك وقت آسایشده اکا کوره ترتیب وتنسیق ایدلمسنه وابسته‌در. عثمانلی اردوسنی حربه تهیئه ایچون تربیهٔ منفرده‌دن قول اردو مانوره‌لرینه قدر هرقطعه‌نك وظائفنی حاضرلامق لازمدر. برحاضرلانی یاپمق ایچون یالکز امر ویرمك کفایت ایتمز؛ بلکه قانونلر، نظاملر وجوده کتیرمك و صیق صیق‌یه تحت تفتیشه آلمق ایجاب ایدر. بونك ایچون شمدی نظامات موجوده‌یی کوزدن کچیره‌رك اکسیکلری اکمال و یکیدن یاپلمه‌سی لازم کلنلری ترتیب وتنظیم ایده‌رك بوکا موفقیت آنجق وسائطله ممکن اوله‌جغندن ارکان حربیه ضابطانندن اولدقلری حالده چند ماه مقدم پیاده طابورلرینه بیکباشی و قائمقام تعیین ایدلمش اولان قرقی متجاوز ارکان حربیه ضابطاندن هنوز قطعه‌لرینه التحاق ایتمیان بر قاچنك صنف اصلیلرینه ارجاعلری ایچون ایجابی اجرا قلنمش و دول اجنبیه نزدنده ساین وغیره دنیری آلتنده ملحقلکده بولنوب بولندقلری محللرك اصول عسکریه‌لرینه وقوف تام پیدا ایتمش اولانلرینك بوراده تنظیم اولنه‌جق قانونلرك ترتیبنده کورکو ومعلوماتلرندن استفاده ایدلمك اوزره درسعادته جلبلرینه تشبث اولنمشدر. بو حالده وسائط موجوده‌یه علاوةً کله‌جك اولان ارکان حربیه امرا و ضابطانك ورودینه قدر بوراده بوش اوطورمق جائز اولمدیغندن ارکان حربیه شعباتنده بولنان بکلر باشلر ایکی‌یه بالانقسام بر قسمی معاملات جاریه‌یه باقملی وقسم دیکری شعباتك وظائف اصلیه‌سی اولان صرف عسکرلکله اشتغال ایتملی و تنظیمی اهم و الزم اولان قوانین متعدده‌نك پروژه ومسوده‌لرینی حاضرلامیلیدر.

برده قانون اساسینك بخش ایتدیکی مساوات و اخوت البته عثمانلی اردوسنك قوت و سطوتنی وبونی ترکیب ایدن عثمانلی دلاورلرینك شمدیکنه نسبتله دها زیاده کثرتی موجب اوله‌جغندن بو مادهٔ مهمه‌یی دخی پیش نظر التفاته آلارق قانونلرمزی اکا کوره تنظیم ایتملی‌یز. ایشته ارکان حربیهٔ عمومیه دائره‌سی شو صورتله اساسلر و قانونلر ترتیب ایتملی و مجلس مبعوثانك اجتماعنه دکین لایحه وپروژه‌لر حاضرلامیلیدر. بوندن بشقه عساکر موجوده‌نك تعیین واقامه‌سنی وافراد وضابطانجه قادرو داخلنده‌کی قوهٔ موجوده‌سنی دخی نظر دقته المیلیدر. بودائره‌نك وظائفی اوقدر چوقدرکه تعدادی بیله موجب تصدیع اولور. بناءً علیه شمدیلك بو قدرله اکتفا ایده‌رم وایجاب ایتدکجه هر ماده‌یی آیری آیری ایضاح ایلیه‌رم. قیمتدار وقتلرك ضیاعنه تأسفدن زیاده پارلاق حال حاضر واستقبالك شعلهٔ نور افشانندن بالاستفاده اقدام تام ایله چالیشه‌لم ودولت وملتمزی و وطن وملتی اوج اعلای قدرت ومکنته ایصال ایچون بذل ماحصل مقدرت ایده‌لم.

توجیهات

ادرنه ولایتی والیلکنه سلانیك والیسی دولتلو ناظم پاشا حضرتلری تعیین بیورلمشدر.

ادرنه ولایتی ویرکو مدیریتنه ارضروم ولایتی ویرکو مدیری عزتلو یحیی افندی تعیین بیورلمش وموی الیه عاطل بولنمشدر.

تبلیغات

داخلیه نظارت جلیله‌سنه مورود تلغرافنامه‌لرك صورتیدر:

ولی نعمت بیمنتمز پادشاهمز افندمز حضرتلرینك ملت نجیبهٔ عثمانیه‌یه بو کره بخش واحسان بیوردقلری قانون اساسیدن طولایی تموزك اون طقوزنجی کونی اسلام وخرستیان بیکرسه اهالی الویه‌ده رایات عثمانی موج افزا وقلوب صادقه‌لری انواع سرورایله شطارتنما اولدیغی حالده حکومت قوناغنه کله‌رك دعای بالخیر پادشاهی‌یی تلاوت وتام مای مذکاءیه اوله‌رق عرض وجائب رقیت ایلدکلری ولسان مناسبله مقابله ایدیله‌رك مسروراً عودت ایتدکلری [illegible] متصرفلغندن اشعار اولندیغی معروض فرمان

فی ٢٢ تموز سنه ٣٢٤ انقره والیسی رشید

مرکز وملحقات ولایت حبسخانه‌لرنده ذاتاً مجرمین سیاسیه‌دن کیمسه یوق ایدی. آنجق متنبلرك عفو واطلاق حقنده شرف‌صادر اولان ارادهٔ سنیهٔ جناب خلافتپناهی حکم جلیلی ملحقات ولایته درحال تبلیغ و اشعار قلندیغی کبی کیفیت بو قبیلدن مرکز ولایتده بولنان کسانه دخی بالتبشیر بر قسمی بورادن مباعدت ایدوب متباقیلرنکده منهی عزیمت بولندیغی معروضدر فرمان

فی ٢٠ تموز سنه ٣٢٤
والی رشید

مجرمین سیاسیه حقنده‌کی عفو عمومی‌یی مبشر اولان تبلیغات اوزرینه مرکزده اقامه مأمور اوتوز درت ذاتدن یکرمی‌سی درسعادته عزیمت ایدرك دیکرلرینکده منهی عزیمت اولدیغی وانقره‌یله یکیشهر قضالرنده اساساً اقامه مأمور کیمسه اولمدیغی وایالده اوچ کیمسه اولوب برینك درسعادته عزیمت ایلدیکی و برینك کیتمه‌یه‌جکی وبر دیکرینکده ایشلرینی تسویه‌دن صکره عزیمت ایده‌جکلرینی افاده ایلدکلری وبوزغیرده بولنان درت کیمسه‌دن ایکیسی تبشیرات واقعه اوزرینه کیدوب دیکر ایکیسنکده منهی حرکت بولندیغی اکلاشلمشدر ملحقات سائره‌دن آلنه‌جق اجوبه‌لرده بشقه‌جه بیلدیریله‌جکی معروضدر

فی ٢٢ تموز سنه ٣٢٤ والی جواد

عموم مکاتب عسکریهٔ شاهانه نظارت علیه‌سندن:

صباح غزته‌سنك ١٧ تموز سنه ٣٢٤ تاریخلی نسخه‌سنده کوریلان جلب نظر دقت سرلوحه‌لی اعلان نامه‌ده درسعادتده اوته‌دنبرو صحته نافع غازوزلر اعمالیله مشهور موسیو آتون شرکك اخیراً اوروپایه عزیمتله آلمانیاده درسد شهرنده واقع سناتوریوم دیرکتوری دوقتور بیلیمك میوه عصاره‌سندن استحضار ایتدیکی اسپرتوسز شروبی ایچون کندوسنك عاقبت شاهانه یکانه اجنته‌لکنی دیپوزیتوسنی احرازه موفق اولدیغی ومذکور شروبك مکتب طبیهٔ شاهانه‌ده دخی بالتحلیل صحته نافع اولدیغی تصدیق ایدلدیکی بیلدیرلمش واجرا ایتدیریلان تدقیقات نتیجه‌سنده نظارت عاجزیمجه وبویله برشروبك تحلیلی وصحته نافع اولدیغنك تصدیقی کبی برمعامله مسبوق اولمدیغی وبناءً علیه اعلان مذکورك مغایر حقیقت و برساخته‌کارلقدن عبارت بولندیغی اعلان اولنور.

توفیق فکرت